

[Jens Peter Jensen.]
ningerne af økonomisk-politiske beslutninger.

Jeg vil ikke afvise, at en stram pengepolitik kan være et saneringsmiddel; men forudsætningen er, at midlet anvendes over en kortere periode. Antager den stramme pengepolitik en nærmest permanent karakter, bliver den for det første et bidrag til stagnation i erhvervslivet. Dernæst får den en social slagside, da de kapitalsvage virksomheder rammes hårdere end de kapitalstærke, og endelig bliver den ungdomsfjendsk, fordi det unge initiativ, der tegner fremtiden, ofte er for kapitalsvagt.

Finanspolitikken må føres sådan, at det bliver muligt at lette pengepolitikken. En stramning af finanspolitikken behøver ikke at betyde øgede skatter. Stramningen vil være mere effektiv gennem en begrænsning af det offentliges udgifter til arbejdskraft og finansiering. Her henviser jeg igen til rapporten fra det økonomiske råds formandskab.

I en erhvervspolitisk debat som denne er det vel også på sin plads at rokke ved visse vaneforestillinger. Lad mig først pege på, at der tales så meget om eksportens betydning, og værdien af eksport skal jeg på ingen måde bestride, men det er da lige så vigtigt, at vi har en produktion, der i fri konkurrence kan forsyne hjemmemarkedet. Sparet import er lige så værdifuldt som eksport, og hertil kommer, at mange virksomheders forudsætning for eksport er et solidt hjemmemarked. Vi skal altså passe på ikke for ensidigt at skelne mellem produktion for eksport og for hjemmemarked.

En anden indgroet forestilling, der bør pilles ved, er, at det skulle være særlig samfundsgavnligt at kontrollere erhvervslivets fortjeneste og at holde den inden for snævre rammer. Det er mit indtryk, at monopoltilsynet har for ringe forståelse for, at indtjening er forudsætning for udvikling. Vel kan vi glæde os over stigende produktionstal, øgede omsætningstal, stigende eksporttal osv., men det er jo så som så med lønsomheden i mangfoldige virksomheder, og her har vi én af forklaringerne på, at selvfinansierungsgraden hos virksomhederne er faldende. Den bedste og sikreste måde at få kapitaltilførsel til erhvervslivet på er jo fra dets egen indtjening, fra dets lønsomhed. Det

giver ikke én krone mere, at man ad lovgivningens vej tager penge ud af erhvervslivet og ved anden lovgivning fører dem tilbage.

En tredje vaneforestilling, jeg vil anholde, er forestillingen om, at det går stærkt tilbage for de mindre virksomheder, og at vejen frem først og fremmest går gennem stadig større enheder. Det er rigtigt, at der er sket et betydeligt fald i antallet af selvstændige landbrugsbedrifter; det er også rigtigt, at antallet af enheder inden for detailhandelen er faldende; men i begge erhverv har der været tale om en vældig produktivitetsfremgang.

Der var også i perioden 1948-58 en nedgang i antallet af mindre virksomheder inden for håndværk og industri. Der skete et fald fra 94.000 virksomheder til ca. 80.000. Det var i tilpasningsperioden efter krigstid og restriktionstid. Efter normaliseringen er der op igennem 1960erne indtruffet en ny vækst, sådan at vi er kommet op fra 80.000 til 88.000 virksomheder. Fra 1958 til 1970 er personellet i de mindre virksomheder vokset fra 363.000 til 445.000, og omsætningen er vokset fra godt 11 milliarder kr. til 40 milliarder kr. Håndværkets og den mindre industris andel i nationalindkomsten er vokset fra 16,5 til 20 pct. Jeg synes, det er interessante tal, der beskriver en udvikling, som vi nok skal være mere opmærksomme på, for såvel erhvervsmæssigt som samfundsmæssigt er det sundt med en vækst netop i de mindre virksomheder, og her finder vi jo en trivsel, som man leder efter mange andre steder. Det kniber nok lidt med humøret hos nogle af lederne, ejerne, inden for disse erhvervsvirksomheder, og det skyldes alle disse administrative, bogholderimæssige byrder, vi har lagt på dem, opgaver, som de ikke har de rigtige forudsætninger for at klare. Den store virksomhed har sit edbanlæg, håndværkerne og den lille virksomhed har ikke anden elektronhjerne end klørfem, og den skal bruges efter fyraften, når de andre er kørt i skoven. Jeg kan såmænd godt forstå, de går og bliver lidt sure. Det må vi se om ikke vi kan lette noget på i den kommende tid.

Lad mig til slut prøve kort at opridse et program for, hvad vi bør koncentrere os om i den aktuelle erhvervspolitik.

Jeg må vende tilbage til spørgsmålet om regeringens planer om såkaldt økonomisk